

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลเมืองเชียงใหม่
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

เหตุการณ์ความเสียหายด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางด้านลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ปัญหาการทุจริตอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงาน และผู้บริหารทุกท่าน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อใช้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่มีการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาจะเกิดขึ้นน้อยกว่าองค์กรอื่น ๆ หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะไม่มีการป้องกันเตรียมการล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จึงได้รวบรวมผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของส่วนราชการมาจัดทำเป็นแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เพื่อให้ส่วนราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถนำมามาตรการในการพัฒนาระบบกลไก หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตไปใช้เป็นมาตรการในการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทนำ	๔
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
องค์ประกอบความเสี่ยงการทุจริต	๕
ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต	๕
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๖
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ	๑๑
การรายงานและติดตามผล	๑๕

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘**

บทนำ

มาตรการการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตขององค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบ และการปฏิบัติงาน ตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยเป็นหลักประกันองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่มีการพบการทุจริตแบบไม่คาดคิดโอกาสที่จะพบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น ๆ หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ก่อนแล้ว การประเมินความเสี่ยงทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต
๒. เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
๓. เพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในหน่วยงานตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations) กำหนดให้มีการควบคุมภายในเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาพรวมของการกำกับดูแล ภาพองค์กร ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในการตอบสนองต่อความคาดหวังของหน่วยงานในการป้องกันเฝ้าระวังและการตรวจสอบภายในองค์กร ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุมดูแล (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไป

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present and Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้อง และสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ

๑. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

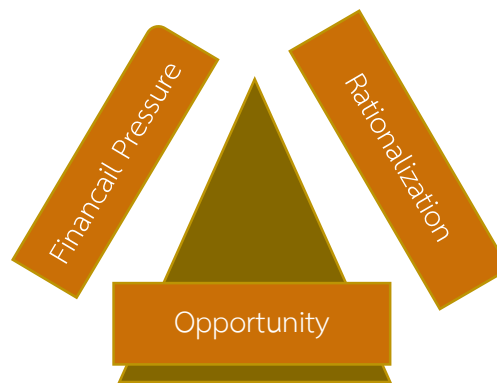
๒. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงทำอย่างไรจึงจะตรวจพบ สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแส นั้นแก่ ผู้บริหาร

๓. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วน พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปแล้วมีความเสี่ยงต่อการทุจริต และต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ไม่เปิดช่องว่างทำให้เกิดการทุจริตได้อีก

๔. Forecastion : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้น และป้องกันล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

องค์ประกอบความเสี่ยงการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure / Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ในระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับดูแลภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการเหตุผลสนับสนุนการกระทำตาม ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ
ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก
๕ ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ
๒. การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๓. การกำหนดเกณฑ์การการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๔. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
(มาจาก ๔ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ และความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล)

- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงานจากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการทำงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการทำงานนั้นมาระบุรายละเอียดขั้นตอน การดำเนินงานในกระบวนการนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการทำงาน หรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียด และชัดเจนมากที่สุดว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดกฎเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของกระบวนการปฏิบัติงานข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและการประเมินผลกระทบความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

๑. เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๗ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการทุจริตมากกว่า ๑ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการทุจริตน้อยกว่า ๑ ครั้งต่อปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๕,๐๐๑ บาท ถึง ๙,๙๙๙ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๑ บาท ถึง ๔,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหายน้อยกว่า ๑ บาท

๓. เกณฑ์ผลกระทบ (impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับ	คำอธิบาย
๕	- เกิดความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกโกงโทษซึ่งมูลค่าความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานที่กำหนดดูแลองค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ ลงข่าว และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๔. เกณฑ์วัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการงานแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่โซนแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอันดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงอยู่ในโซนสีส้ม สีเหลืองจะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่า และเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วย

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของ กระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มา ทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพว่าอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาการจัดทำมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริต ควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผล ว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผน บริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

๙. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

ตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘)

ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสียหาย	การประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
					โอกาสเกิดการทุจริต	เกณฑ์ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรงของการทุจริต	
๑	การอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	การอนุญาตก่อสร้าง	การเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการออกใบอนุญาตก่อสร้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ผู้มาติดต่อ เพื่อให้ออกใบอนุญาตก่อสร้าง	๓	๒	๖	ระดับปานกลาง	๑. ประกาศนโยบาย No Gift Policy ๒. กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของอนุญาตในทางราชการ ๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด ๓. จัดอบรมการรับสินบน ความผิดลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ ๔. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ กรณีตัวอย่างการรับสินบน เผยแพร่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบ ๕. เพิ่มช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน และการแจ้งเบาะแสให้เข้าถึงง่าย และปลอดภัยแก่ผู้แจ้ง

ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสียหาย	การประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
					โอกาสเกิดการทุจริต	เกณฑ์ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรงของการทุจริต	
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	การใช้อำนาจดำเนินการตามหน้าที่	การรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	เจ้าหน้าที่รับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	๓	๒	๖	ระดับปานกลาง	๑. จัดทำประกาศ มาตรการป้องกันการเรียกร้องสินบน ๒. เจ้าหน้าที่จัดรายงานผลในการจัดทำโครงการ ๓. ควบคุม กำกับติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ๔. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการรับสินบน ความผิดและโทษให้แก่เจ้าหน้าที่ ๕. เพิ่มช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน การแจ้งเบาะแสที่เข้าถึงง่ายและปลอดภัยแก่ผู้แจ้ง

ที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสียหาย	การประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
					โอกาสเกิดการทุจริต	เกณฑ์ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรงของการทุจริต	
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง	การให้สินบนเพื่อให้เกิดการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง	ผู้รับเหมาให้สินบนแก่หน่วยงานเพื่อให้เกิดการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง	๓	๒	๖	ระดับปานกลาง	๑. หากพิจารณาแล้วว่าสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งเดียววงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต้องไม่มีการลดงบประมาณลงมาเพื่อใช้วิธีการจัดจ้างแบบเจาะจง ๒. อบรมให้ความรู้เรื่องระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างแก่เจ้าหน้าที่ ๓. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ที่	ประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงาน	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความ เสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความ เสี่ยงและระดับ ของความเสียหาย	การประเมินระดับความเสี่ยง				มาตรการในการบริหารจัดการความ เสี่ยง
					โอกาสเกิด การทุจริต	เกณ ฑ์ ผลกระทบ	Risk Score	ความรุนแรง ของ การ ทุจริต	
๔.	การบริหารงาน บุคคล	การต่อ สัญญาจ้าง ลูกจ้าง	การเรียกรับเงิน เพื่อแลกกับการ ต่อสัญญาจ้าง ลูกจ้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับ เงินจากการจ้าง เพื่อแลกกับการ ต่อสัญญาจ้าง	๑	๑	๑	ระดับต่ำ	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการในการ พิจารณาการต่อสัญญาจ้างลูกจ้างที่มา จากหลายภาคส่วน ๒. กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การต่อสัญญาจ้างลูกจ้างให้มีความ ชัดเจน และเป็นมาตรฐานสากล ลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจ
๕	การบริหารงาน บุคคล (ต่อ)	การบรรจุ / การโยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง	การเรียกรับ สินบนเพื่อแลก กับต้นการบรรจุ / การโยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่เรียกรับ สินบนเพื่อแลก กับการบรรจุ / การโยกย้าย / เลื่อนตำแหน่ง	๑	๑	๑	ระดับต่ำ	๑. ผู้มีคุณวุฒิ ร่วมเป็นคณะกรรมการ ในการพิจารณาการบรรจุ / การ โยกย้าย / ตำแหน่งตำแหน่ง ๒. กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา การบรรจุ / การโยกย้าย / เลื่อน ตำแหน่ง ให้มีความชัดเจนและเป็น มาตรฐานสากล ลดการใช้ดุลยพินิจ ของผู้มีอำนาจ

๑๐. การรายงาน และติดตามผล

จะต้องมีการรายงาน และติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานไปอย่างถูกต้อง และเหมาะสมโดยมีเป้าหมายในการติดตาม คือ เป็นการประเมินคุณภาพ และความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยงรวมทั้งติดตามผลจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการไปแล้วว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงหรือไม่โดยหน่วยงานต้องสอบถามดูว่าวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดีก็ให้ดำเนินการต่อไปหรือวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยน และนำผลการติดตามไปรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบตามแบบรายงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ กระบวนการสอบทานหน่วยงานอาจกำหนดข้อมูลที่ต้องติดตามหรืออาจทำ Check List การติดตาม พร้อมทั้งกำหนดความถี่ในการติดตามผล โดยสามารถติดตามผลได้ใน ๒ ลักษณะ คือ

(๑) การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เป็นการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันที่และถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน

(๒) การติดตามเป็นรายครั้งเป็นการดำเนินการภายหลังจากเหตุการณ์ ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็วหากองค์กรมีการจัดทำรายงานความเสี่ยง เพื่อให้การติดตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล